

LÆSØ KOMMUNE
Doktorvejen 2, Byrum
9940 Læsø
www.laesoe.dk

Den: 14-11-2016

Sagsnr.: 825-2015-3532
Dok.nr.: 825-2016-14023
Sagsbehandler: Lilian Kristensen
Direkte telefon: 2047 0241

Udvalget for landdistrikter og Øer
Att: Peter Juel Jensen

Evaluering - Landevejsprincippet Læsø Kommune 2016

Her på Læsø er vi yderst glade for at Udvalget for landdistrikter og Øers støtte til dette projekt og at man nu vil evaluere det igangsatte Landevejsprincip på de danske øer – som et led i den fortsatte strategi med udvidelse af ordningen.

Læsø kommune har nu i samarbejde med Læsø Turist- og Erhvervsforening samt Færgeselskabet Læsø evalueret effekten af nedsættelsen af færgetaksterne som et væsentligt skridt i retning af indførelsen af landevejsprincippet.

Den korte konklusion er, at det har været en stor succes! Investeringen har haft helt afgørende effekt i form af en væsentligt forlænget turistsæson med ca. 7.500 ekstra gæster og en afledt meromsætning på Læsø på ikke under 10 mio.kr. ekstra.

Læsø fik tildelt 2,6 mio. kr. til anvendelse i 2. halvår 2016. Læsø valgte at prioritere pengene i fuld respekt for aftalen bag "tilskuddet til Landevejsprincippet". Dette betød, at de tildelte midler blev anvendt til en nedsættelse af taksterne i perioden 15. august - 23. oktober 2016 – for både passagerer, biler, campingvogne, autocampere og busser.

På Læsø blev priserne i perioden nedsat med ca. 50% - således koster "en bil plus 5" normalt 460,- kr enkelt og denne primære billettype blev nedsat til 225,- kr. enkelt. Personpriserne er tilsvarende halveret fra 99 kr. enkelt til 50 kr. enkelt.

Billettype	Standard priser 2016	Efterår standardpriser 2016
Gående voksen	99,00	50,00
Gående barn	45,00	45,00
Gående pensionist	79,00	50,00
Bil + 5	460,00	225,00
Påhæng	440/580	105,00
Mobile home inkl. 2 prs.	650,00	195,00
Busser over 6 meter inkl. 2 prs.	950/890	265,00
Cykel	45,00	40,00
Motorcykel	190,00	55,00
Knallert	105,00	55,00

Telefax 9849 1406
E-mail: kommunen@laesoe.dk
Finr.: 82961852
EAN nr. 5798003696379

Telefon- og åbningstider:

Mandage: 13.00 - 17.00
Onsdage: 10.00 - 14.00
Uden for åbningstiden: henvises til direkte numre (findes på kommunens hjemmeside)

Resultaterne er ganske imponerende. Campingvogne, autocampere og busser blev nedsat forholdsvist mere, med respekt for at holde et niveau på maksimalt det dobbelte af prisen på landevejen.

Der er været en stigning i antal biler på 37% og i passagerer på 30 % i denne periode, til trods for at markedsføringen jo først kunne ske da lovændringen var besluttet. Resultatet har været udsolgte afgang i uforudset stort antal, og der opstod et behov for at indsætte ekstraræger, primært søndage.

Stigninger for campingvogne har været 340%, og dermed et tydeligt bevis for at prisen har været en barriere for denne form for turisme. Omsætningen på campingpladserne er steget dramatisk og sæsonen fordoblet.

For autocampere er stigningen 182 %, hvilket viser at prisen også her har været en reel barriere.

Færgens tal ses i nedenstående skema

"Landevejsprincippet 2016" sammenlignet med samme periode 2015 - Korrigeret					
	Passagerer	Biler	Campingvogne	Autocampere	Busser
2016 15 AUG - 23 OKT	67.491	20.152	281	240	39
2015 17 AUG - 25 OKT	51.813	14.659	64	85	40
Forskel (antal)	+15.678	+5.493	+217	+155	-1
Meromsætning i %	30%	37%	339%	182%	-3%

Opgjort på enkeltture

Som et gennemgående træk for hele perioden blev de udsolgte færger en barriere for tilstrømningen for turister med ønsket hjemrejse søndag – hvilket reducerede omsætningen i forhold til potentialet. Der var udsolgte søndage flere uger frem, og afbestillinger af bestilte hotelværelser med henvisning hertil. Der tages højde herfor ved planlægning af sæsonen 2017 med ekstra færgeafgange, i det omfang færgeselskabets økonomi tillader det. Vi forventer minimum samme effekt i 2017 af de nedsatte priser.

Effekt på turismen – som helhed på Læsø

Resultatet blev af erhvervet evalueret på et møde med Læsø Turist- og erhvervsforening den 27. oktober.

Man har her samlet de tilgængelige omsætningstal og vurderinger, og søgt at beregne meromsætningen på Læsø som følge af de nedsatte færgetakster i denne første periode.

Skemaet herunder viser den meromsætning, der af erhvervslivet er oplyst/skønnet i forhold til nøjagtig samme periode som i 2015 hvor der ikke var "landevejsprincip". Vi har kaldt det således, uanset at takstern ikke er fuldt reducerede hertil.

Læsø har et bookingsystem, hvor alle overnatningssteder er med undtagen sommerhusene - endvidere registreres pakkesalg i dette system. Der er således tale om konkrete tal og ikke nogen form for skøn. Dette gør sig også gældende for Færgens meromsætning samt de store virksomheder såsom Læsø Salt, Læsø kur og de to store forretninger.

På baggrund af de realiserede tal ved de store forretninger er meromsætningen rundt i det øvrige handelsliv skønnet at være minimum 2. mio. kr.. Flere store restauranter og hoteller melder om væsentligt øget omsætning. En enkelt restaurant oplyser således en forøget omsætning på over 300.000 kr. på en måned. Hoteller har meldt næsten udsolgt i september, hvor belægningen plejer at være lav. Nogle dagligvarebutikker havde reduceret åbningstiden, men måtte udvide igen.

Det er vanskeligt at opgøre den økonomiske effekt præcist nok, da vi ikke har adgang til alle oplysninger. Men alene ud fra de tilgængelige tal kan der konstateres en **meromsætning på mindst 10 mill kr. inkl. moms.**

En anden metode for opgørelse af den forøgede omsætning er at beregne forventet døgnomsætning baseret på de 7.500 ekstra gæster. I højsæsonen er der typisk tale om ugeophold, mens der i eftersæsonen med landevejspriser har været en tendens til kortere ophold - og som ventet en ændring i målgruppen. Gæsterne har typisk været lidt ældre, en del +60 med smag for "det gode liv". Der har været højere omsætning på restauranter og lavere i dagligvarebutikker. Ved en omsætning på f.eks. 600 kr./døgn med en gennemsnitlig opholdstid på 3 døgn vil 7.500 ekstra turister eksempelvis give **en meromsætning på ca. 13,5 mio.kr.** Døgnomsætningerne i Danmark varierer fra 300 – 1300 kr. /døgn i spændet fra campingpladser til hoteller. Der har på Læsø været langt flere hotelgæster og sommerhusgæster end campister, så skønnet er lavt sat.

Vi vil nu igangsætte en analyse af rejsemønstre, opholdsformer og indkøbsmønstre i "landevejssæsonen" for at kunne vurdere den økonomisk effekt mere præcist, men også for at kunne justere tilbud og markedsføring mere målrettet mod dette nye segment, vi ikke tidligere har mødt i dette omfang.

Foreløbig vurdering af meromsætning for udvalgte områder.

Område	Meromsætning (kr.)			Bemærkninger
	excl. Moms	Moms	Inkl. moms	Metode
Udlejning, hoteller (Team Jacobsens bureau)	2.095.185	523.796	2.618.981	Registreret meromsætning
Campingplads	216.000	54.000	270.000	217*5 dg*250 kr.
Hytter, campingplads.	160.000	40.000	200.000	anslået
Vandrehjem				anslået
Læsø salt, salg i butik	432.484	108.121	540.605	oplyst
Færgens bistro	240.000	60.000	300.000	anslået (lavt sat)
Læsø Kur	320.000	80.000	400.000	oplyst
Superbrugsen Byrum	400.000	100.000	500.000	oplyst
Dagligbrugsen	84.800	21.200	106.000	oplyst
Færgen med moms	200.000	50.000	250.000	anslået
Færgen u/moms	1.450.690		1.450.690	oplyst
Sommerhuse	1.000.000		1.000.000	Estimeret –antal gæster
særlige besøgssteder	250.000	50.000	300.000	skøn
Det øvrige handelsliv	1.600.000	400.000	2.000.000	Skøn (lavt sat)
I alt	8.439.159	1.497.117	9.936.276	

Markedsføringen har været meget intensiv, primært digital - men godt støttet af den nordjyske presse og tv. Dette er sket i samarbejde mellem Færgeselskabet, Læsø Turist og Erhvervsforening samt en række lokale aktører. Eksempelvis er der arbejdet dygtigt med fælles markedsføring af pakkerejser. Den lokale markedsføring i Nord – og Midtjylland har haft flere endagsgæster til følge i forhold til forventningen.

Der har været tale om flere ophold af kun 1 - 3 døgns varighed, hvor Læsø har været vant til ugeophold. Dette har også kunnet konstateres i handelslivet, hvor de helt store "vindere" har været øens restauranter, som tog udfordringen op og holdt mere åbent end de plejer.

Det er vores vurdering, at der er gået mindst 1,5 mio. kr. retur til staten - alene i moms. Meromsætningen vil give afledt effekt på indkomstsatten. VisitDenmark oplyser, at ca. 42% af turismeomsætning kommer retur som skatter og afgifter. Dette vil for Læsø svare til et beløb i størrelsesordenen 4,2 mio.kr., baseret på en meromsætning på 10 mio.kr., hvilket er lavt sat. Det er således samlet en god forretning for staten at indføre Landevejsprincippet.

Læsø havde ikke forventet en så hurtig effekt af tiltaget. Men allerede det første år har der været en tilbagebetaling på over 4 mio.kr. ved et tilskud på 2,52 mio.kr. Der er derfor god grund til at udvide ordningen.

Resultat svarende til forventningerne

På udvalgets høring den 1. september 2015 fremlagde Læsø et notat hvor Læsø Turist- og erhvervsforening forsøgte at beregne konsekvenserne af indførelse af Landevejsprincippet. Det blev her vurderet en forventet meromsætning på 23 mill kr for såvel for som eftersæson. Det vil svare til ca. 11,5 mill kr for sensommerperioden som vi har aktuelle tal fra, - altså nogenlunde i samme størrelsesorden, som den aktuelle vurdering for 2016.

Med øget markedsføring og forbedret færgekapalet med indsættelse af flere afgang i 2017 er det vores bedste vurdering at Læsø vil overgå resultaterne for 2016.

Grundlaget for notatet var flere rapporter der "kapitaliserede" konsekvenserne at færgeprisnedsættelserne hvis rapporterne talte sandt. Færgeselskabet fik i 2015 lavet en rapport om konsekvenser ved nedsættelse af billetpriserne (Insights). Konklusionen var at ved en nedsættelse på 50 % ville der være en mulig volumeneffekt på mellem 40 og 60 %. Som det ses af færgens resultater steg antallet af biler med 37 % i 2016, hvorefter kapaciteten på de store rejsedage var brugt op.

Havde perioden for landevejsprincippet været længere – og havde færgerne haft mulighed for at indsætte yderligere ekstra kapacitet - havde der givetvis været en stigning over 40 % .

I udkastet til fartplan 2017 er der indlagt flere afgang såvel forår som sensommer og der analyseres på mulighederne for at udvide dette yderligere – for at tilgodese Læsøs helhedsøkonomi.

Det skal tilføjes, at i samme øjeblik priserne blev sat ud ved udløbet af "landevejsprincippet" forsvandt turisterne, og der er lige så få som der plejer på denne årstid.

Ønsker og planer for fremtiden

Det er fortsat et overordnet et ønske, at landevejsprincippet udvides til at gælde en større del af året. Nu har vi vist det virker. Ganske få midler har vist en stor effekt. En udvidelse vil være med til at sikre et økonomisk mere bæredygtigt samfund.

Turistbranchen forventer, at Læsø i løbet af et enkelt år vil kunne flytte sig fra en 7 ugers sæson Ø til en 7 måneders turist Ø - helt i overensstemmelse med Læsø kommunes visioner for Læsøs fremtid. Det får indflydelse på en øget beskæftigelse. Ved en reduktion hele året skabes helt nye muligheder for

helårsturisme. Vi har endnu ikke set effekten af, hvorvidt de lavere priser uden for højsæsonen evt. vil være med til at flytte turisterne væk fra denne.

Erhvervslivet er pt. I gang med at planlægge 2017. Dels tilrettelæggelse af markedsføringen til den nye situation. Det er gået op for alle, at der skal flere ansatte til for at klare sæsonudvidelsen med så stor en aktivitet som set her i 2016. Læsø har ikke selv tilstrækkelig arbejdskraft til dette, idet man i højsæsonen har f.eks. studerende som sommerferiehjælp. Det vil være behov for at tiltrække til de ledige stillinger i turisterhvervet. Men dette kræver reelt en endnu længere sæson. Indførelsen af landeveysprincippet i udvidet form bliver derfor også en vigtig brik i Læsø Kommunes strategi for øget bosætning.

Læsø vil gerne takke alle for samarbejdet og støtten til indførelse af Landeveysprincippet.

Landeveysprincippet på Læsø er Politik der virker.

Med venlig hilsen

Tobias Birch Johansen

Borgmester